

Olga Grzybek

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Wydział Finansów i Ubezpieczeń
Katedra Rachunkowości Międzynarodowej
olga.grzybek@ue.katowice.pl

WYKORZYSTANIE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH W TRANSAKCJACH PRZEPROWADZANYCH WEWNĄTRZ GRUPY KAPITAŁOWEJ DO REALIZACJI CELÓW POLITYKI RACHUNKOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie: Artykuł ma na celu wskazanie możliwości kształtowania obrazu sytuacji finansowej jednostki przy wykorzystaniu transakcji w przedmiocie wartości niematerialnych dokonywanych wewnątrz grupy kapitałowej. Opisane zostały cele polityki bilansowej oraz podstawy wyceny wartości niematerialnych. Wskazano najczęściej występujące typy transakcji na wartościach niematerialnych wraz z ich wpływem na wielkości księgowe. Artykuł zawiera także studium przypadku polskiej grupy kapitałowej LPP.

Słowa kluczowe: wartości niematerialne, grupa kapitałowa, polityka bilansowa.

Wprowadzenie

Wartości niematerialne stanowią istotny składnik majątku współczesnego przedsiębiorstwa. Zasoby te niekoniecznie uwidaczniają się w bilansie jednostki gospodarczej, a nierzadko w ogóle w całym sprawozdaniu finansowym. Wynika to ze szczególnego traktowania zasobów niematerialnych przez prawo bilansowe. Wartości niematerialne mogą być aktywowane jedynie w przypadku ich nabycia, czyli pozyskania z zewnątrz jednostki. Wyjątkiem w tym zakresie są poniesione koszty prowadzonych we własnym zakresie prac rozwojowych, które mogą – po spełnieniu określonych warunków – stanowić składnik aktywów. Wiele

zasobów niematerialnych, jak np. marki czy znaki towarowe, wytworzonych przez jednostkę we własnym zakresie, nie może zostać aktywowanych, a nakłady poniesione na ich wytworzenie odnoszone są w ciężar rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Prawo rachunkowości różnicuje więc skutki bilansowe związane z posiadaniem wartości niematerialnych w zależności od sposobu wejścia w ich posiadanie. Fakt ten bywa wykorzystywany do strukturyzacji operacji przeprowadzanych w ramach grupy kapitałowej w taki sposób, aby celowo ukształtować obraz grupy kapitałowej prezentowany w sprawozdaniu finansowym. Celem artykułu jest identyfikacja możliwości dokonywania wewnątrz grupy kapitałowej transakcji mających za przedmiot wartości niematerialne oraz analiza wpływu tych transakcji na obraz sytuacji finansowej grupy kapitałowej. Metodami badawczymi wykorzystanymi w artykule są: analiza literatury przedmiotu oraz analiza obowiązujących regulacji prawnych. Rozważania poparte zostaną przykładem z polskiej praktyki gospodarczej (*case study*).

1. Zakres i cele polityki rachunkowości przedsiębiorstwa a jakość informacji sprawozdawczych

Politykę rachunkowości określa się jako przyjęty przez jednostkę sposób prowadzenia rachunkowości, w ramach wyznaczonych przez prawo, polegający na wyborze i konsekwentnym stosowaniu przez przedsiębiorstwo specyficznych zasad, reguł, metod, procedur rachunkowości, które w opinii zarządu są odpowiednie do sytuacji firmy i najlepiej przedstawiają jej obraz finansowy [Glautier i Underdown, 1997, s. 61]. Pojęcie „polityka rachunkowości” jest częstokroć używane zamiennie z terminem „polityka bilansowa”, choć należy zaznaczyć, że nie wszyscy autorzy są zgodni co do tożsamości tych pojęć [szerzej na ten temat: Remlein, 2009; Hasik, 2009]. Pozostawiając szczegółowy zakres polityki bilansowej i polityki rachunkowości poza głównym nurtem niniejszych rozważań, należy zwrócić uwagę na cel prowadzenia owej polityki. Celem polityki bilansowej jest oddziaływanie w trzech obszarach [Cebrowska, 2010, s. 227]:

- na pobudzanie zachowań adresatów sprawozdania finansowego korzystnych dla firmy,
- oddziaływanie na właścicieli poprzez dokonywanie bądź wstrzymywanie wypłat z zysku,
- minimalizacja obciążeń podatkowych.

Wydaje się jednak, że celem polityki rachunkowości przedsiębiorstw powinno być przede wszystkim wierne odzwierciedlenie rzeczywistości ekonomicznej. Wymienione cele mogą pozostawać w stosunku do siebie w opozycji, co utrudnia podejmowanie decyzji odnośnie do kształtowania polityki rachunkowości. Ponadto wydaje się, że z punktu widzenia nadrzędnej zasady wiernego i rzetelnego obrazu pożądane byłoby traktowanie wiernego obrazu sytuacji finansowej jednostki jako celu kształtowania polityki rachunkowości, a pozostałych wymienionych obszarów jedynie jako ewentualnych pobocznych korzyści. Innymi słowy, traktowanie tych obszarów jako celu samego w sobie może budzić obawy o zachowanie neutralności oraz spełnianie zasady *true and fair view*. Jak słusznie zauważa E.W. Maruszewska, „przestrzeganie norm prawnych stanowi warunek konieczny, ale niewystarczający do wiarygodnej prezentacji informacji ekonomicznej w sprawozdaniach finansowych” [Maruszewska, 2014, s. 48].

Traktowanie któregoś z wymienionych obszarów jako celu nadrzędnego nad wiernością prezentacji może prowadzić do nieetycznych, choć zgodnych z literą prawa, zachowań. Niemniej jednak zachowania takie są nagminne i nie sposób bagatelizować ich wpływu na raportowane informacje finansowe. Wymienione cele polityki rachunkowości mogą być wspierane także poprzez odpowiednio ukształtowane transakcje przeprowadzane wewnątrz grupy kapitałowej. Jednym z newralgicznych obszarów są transakcje dotyczące wartości niematerialnych, będące przedmiotem dalszych rozważań.

2. Podstawowe wymogi ujmowania i wyceny wartości niematerialnych

Wartości niematerialne stanowią specyficzną grupę aktywów. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 Ustawy o rachunkowości (dalej u.r.) wartości niematerialne to nabyte przez jednostkę, zaliczone do aktywów trwałych, nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok i wykorzystywane na potrzeby jednostki prawa majątkowe, a także nabyta wartość firmy i koszty zakończonych prac rozwojowych. Z kolei prawo międzynarodowe definiuje składnik wartości niematerialnych jako możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający fizycznej postaci.

Wymogi, które powinien spełniać składnik majątku zaliczany do wartości niematerialnych, to zgodnie z MSR 38:

- możliwość zidentyfikowania oddzielnie od wartości firmy,
- sprawowanie kontroli nad danym składnikiem,

- prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z danym składnikiem,
- możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika.

Regulacje międzynarodowe nie wprowadzają wymogu nabycia danego składnika wartości niematerialnych (pozyskania z zewnątrz), jednocześnie jednak wprost zakazują aktywowania pozycji takich jak znaki firmowe czy wykazy odbiorców wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie. Ponadto obowiązujące kryteria powodują, że ujęcie w bilansie wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie jest w zasadzie ograniczone do prac rozwojowych.

Podstawą wyceny pierwotnej na dzień ujęcia składnika po raz pierwszy w księgach rachunkowych jest cena nabycia lub koszt wytworzenia składnika, przy czym cena nabycia może być także odnoszona do wartości godziwej w przypadku pozyskania składnika w drodze połączenia podmiotów lub wniesienia tytułem aportu do spółki.

Na podkreślenie we wskazanych skrótowo uregulowaniach dotyczących wartości niematerialnych zasługuje fakt odmiennego traktowania wartości niematerialnych wytworzonych przez jednostkę we własnym zakresie i nabytych z zewnątrz oraz możliwość ustalania – w pewnych okolicznościach – wartości początkowej wartości niematerialnych na poziomie wartości godziwej. Czynniki te odgrywają kluczową rolę w celowym dokonywaniu transakcji w przedmiocie wartości niematerialnych wewnątrz grupy kapitałowej.

3. Możliwości wykorzystania wartości niematerialnych w transakcjach wewnątrz grupy kapitałowej do realizacji celów polityki rachunkowości przedsiębiorstwa

Współczesną gospodarkę cechują liczne powiązania właścicielskie i organizacyjne podmiotów oraz podejmowanie przez jednostki współpracy gospodarczej. Utworzenie sieci powiązań między jednostkami wynika przede wszystkim z możliwości uzyskania efektu skali, poprawy efektywności zarządzania oraz usprawnienia funkcji podstawowych i pomocniczych w jednostkach [Buk, 2011, s. 14]. Charakterystyczną strukturą gospodarki rynkowej jest grupa kapitałowa, będąca zbiorem podmiotów o silnych powiązaniach kapitałowych (właścicielskich). Podmioty tworzące grupę kapitałową dla osiągnięcia wyznaczonych celów mogą przeprowadzać liczne transakcje o zasięgu niewykraczającym poza grupę kapitałową. Transakcje te – poprzez ich konstrukcję formalną oraz zasto-

sowanie odpowiednich cen transferowych – pozwalają nie tylko na kształtowanie sytuacji ekonomicznej grupy oraz poszczególnych podmiotów, ale także na minimalizację obciążeń podatkowych i kreowanie obrazu sytuacji majątkowo-finansowej jednostek grupy kapitałowej.

Wspomniane transakcje wewnątrz grupy kapitałowej mogą mieć za przedmiot wartości niematerialne. Możliwe są następujące zdarzenia:

- sprzedaż,
- darowizna,
- wniesienie wartości niematerialnych tytułem aportu do spółki,
- udzielenie licencji na wykorzystywanie wartości niematerialnej.

Dodatkowo można rozpatrywać skutki dokonania sekwencji wymienionych typów transakcji, rodzących odmienne skutki z punktu widzenia zarówno jednostkowych sprawozdań finansowych, jak i skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej.

Sprzedaż wartości niematerialnych powoduje powstanie u sprzedającego przychodów w wysokości ceny sprzedaży netto składnika oraz kosztów w wysokości wartości bilansowej tego składnika. W przypadku wartości niematerialnych w pełni zamortyzowanych lub wytworzonych we własnym zakresie, które z powodu wymienionych już w pracy ograniczeń prawnych nie zostały ujęte w aktywach bilansu, transakcja sprzedaży nie będzie wiązać się z powstaniem kosztu po stronie sprzedającego. Strona kupująca, zobowiązana do zapłaty, ujmuje nabytą wartość niematerialną jako składnik aktywów, a poprzez jego amortyzację będzie systematycznie pomniejszać swój wynik finansowy. Wyjątkiem w tym zakresie są wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, które zgodnie z MSR 38 nie podlegają amortyzacji, a jedynie testom na utratę wartości. Częstokroć składniki takie wykazywane są permanentnie w niezmiennej wartości. Skutki sprzedaży wartości niematerialnych – zarówno wykazywanych w bilansie sprzedającego, jak i niespełniających u niego kryteriów aktywowania – będą eliminowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej, o ile sprawozdania finansowe obu stron transakcji podlegają konsolidacji.

Darowizna składnika wartości niematerialnych u strony przekazującej darowiznę wartości niematerialnych ujętych w bilansie spowoduje obniżenie wyniku finansowego o kwotę niezamortyzowanej części wartości przekazanego składnika. Jeżeli przekazywana wartość niematerialna nie spełniała kryteriów aktywowania i w związku z tym nie podlegała ewidencji księgowej, jej przekazanie również nie wywoła skutków księgowych u jednostki przekazującej darowiznę. Po stronie obdarowanej wystąpi przysporzenie majątkowe, przy czym otrzymany nieodpłatnie składnik należy wycenić według ceny sprzedaży takiego

samego lub podobnego składnika aktywów [art. 28 ust. 2 u.r.]. Można więc przyjąć, że wartość początkową stanowi wartość godziwa otrzymanego składnika. Jednocześnie, ze względu na konieczność zachowania współmierności przychodów i kosztów, kwotę darowizny należy rozliczać w czasie jako rozliczenia międzyokresowe przychodów, równoległe do dokonywanych odpisów amortyzacyjnych posiadanego składnika wartości niematerialnych. Nasuwa się jednak pytanie, w jaki sposób rozliczyć przychody, jeżeli jednostka stosująca międzynarodowe regulacje bilansowe zaklasyfikowała otrzymaną wartość niematerialną jako składnik o nieokreślonym okresie użytkowania, który nie podlega amortyzacji? Skoro z jego wykorzystywaniem nie będzie powiązany koszt amortyzacji, wydaje się, że otrzymana darowizna powinna stanowić przychód w momencie otrzymania, z pominięciem rozliczeń międzyokresowych przychodów. Otrzymanie darowizny wartości niematerialnej pozwala więc wykreować korzystny obraz sytuacji finansowej u strony obdarowanej, niekoniecznie pogarszając obraz sytuacji finansowej strony obdarowującej, jeżeli przedmiotem darowizny jest składnik nieujawniany w jej bilansie. W dalszym ciągu jednak, w wyniku dokonania korekt konsolidacyjnych, skutki przeprowadzonej transakcji zostaną wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Kolejnym sposobem transferu wartości niematerialnych jest przekazanie ich jako aportu do spółki. W jednostce przekazującej aport nastąpi zmiana formy posiadanych aktywów z wartości niematerialnych na aktywa finansowe, zaś jednostka otrzymująca aport zwiększy swój kapitał własny. Jednocześnie jednostka otrzymująca aport wykaże aktywa w postaci wartości niematerialnych wycenione według ich wartości godziwej. Wniesienie aportu wartości niematerialnych do spółki zależnej zostanie wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wskutek dokonania korekt konsolidacyjnych.

Jednostki mogą udzielać także licencji oraz sublicencji na użytkowanie określonych wartości niematerialnych, np. znaków towarowych. Umowa licencyjna ma na ogół charakter odpłatny, a jej wartość ustalana jest jako określony procent przychodów ze sprzedaży produktów oznakowanych danym znakiem towarowym. U jednostki udzielającej licencji powstaje przychód z tego tytułu, będący kosztem dla licencjobiorecy. Następuje więc transfer dochodów między jednostkami, co ma szczególne znaczenie z punktu widzenia obciążeń podatkowych. Jeżeli stawka opodatkowania dochodów licencjodawcy jest niższa niż stawka opodatkowania dochodów licencjobiorecy, działanie takie powinno przynosić korzyści podatkowe.

Wymienione transakcje wpływają na jednostkowe sprawozdania finansowe podmiotów grupy kapitałowej. Zwłaszcza przekazanie w dowolnej formie war-

tości niematerialnych niepodlegających ujęciu w bilansie jednostki przekazującej powoduje zwiększenie majątku spółki nabywającej dany składnik, przy jednoczesnym braku pogorszenia obrazu sytuacji majątkowej podmiotu przekazującego składnik (darowizna) lub wręcz polepszeniu obrazu jego sytuacji finansowej (jednostka wykaże w bilansie udziały lub środki pieniężne otrzymane w zamian za przekazany składnik wartości niematerialnych nieujęty w bilansie). W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym transakcje te będą podlegały wyeliminowaniu jako transakcje dokonane wewnątrz grupy kapitałowej. Transakcje takie mogą być więc traktowane jako instrument wpływania na obraz poszczególnych spółek, prezentowany w ich jednostkowych sprawozdaniach finansowych, nie zaś jako obraz kształtowania wizerunku grupy kapitałowej jako całości [Piątek, 2007, s. 227].

Wspomnieć należy także o możliwości wykorzystania sekwencji wymienionych transakcji, mających za przedmiot wartości niematerialne. Istotne skutki sprawozdawcze spowoduje przykładowo przekazanie wartości niematerialnych do spółki zależnej w dowolnej formie (ujawnienie wartości niematerialnych w jej bilansie), a następnie formalne połączenie jednostek poprzez przejęcie całości majątku jednostki zależnej przez jednostkę dominującą. W ten sposób wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę dominującą we własnym zakresie ostatecznie zostaną ujęte w jej bilansie jako składnik aktywów.

4. Analiza wpływu wykorzystania wartości niematerialnych w transakcjach wewnątrz grupy kapitałowej na obraz sytuacji finansowej jednostki na przykładzie grupy LPP¹

Spółka LPP S.A. jest znanym w Polsce projektantem i dystrybutorem odzieży, wykorzystującym rozpoznawalne marki: Reserved, House czy Cropp. LPP S.A. rozwija większość marek handlowych we własnym zakresie, stąd też znaki towarowe przez nią zastrzeżone nie mają – z punktu widzenia rachunkowości – żadnej wartości bilansowej. Wyjątkiem w tym zakresie jest znak towarowy House, który spółka przejęła w wyniku połączenia ze spółką Artman S.A. w 2009 r., identyfikując przejęty znak towarowy i wyceniając go na kwotę ok. 77,5 mln zł (stanowiło to ok. 6% sumy bilansowej LPP S.A. po połączeniu). W 2011 r. jednostka dominująca LPP S.A. przekazała do spółki zależnej Gothals Ltd z siedzibą na Cyprze prawa do znaków towarowych Reserved oraz Cropp, których wartość godziwą oszacowano na 556 mln zł (wartość bilansowa wynosiła

¹ Opracowano na podstawie raportów grupy kapitałowej LPP [www 1].

0 zł – były to znaki wytworzone we własnym zakresie przez LPP S.A.). Jednocześnie spółka Gothals Ltd przekazała otrzymane prawa do znaków towarowych jako aport do spółki Jaradi Ltd z siedzibą w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Wykorzystywanie znaków towarowych przez spółkę LPP S.A. odbywa się aktualnie na zasadzie licencji – spółka Jaradi udziela licencji wyłącznej spółce Gothals, Gothals zaś udziela sublicencji spółce dominującej LPP. Stawka opłaty licencyjnej została ustalona na ok. 4% przychodów netto ze sprzedaży towarów oznaczonych licencjonowanym znakiem towarowym, co – według szacunków jednostki – w okresie 5 lat przełoży się na ok. 500 mln zł kosztów opłaty licencyjnej (dane rzeczywiste zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi za 2011 r. – 43 mln zł, za 2012 r. – 85 mln zł). Podobne operacje przeprowadzono pod koniec 2013 r. na prawach do znaków towarowych House, Mohito i Sinsay. Ich wartość rynkową oszacowano na ok. 509 mln zł (wartość bilansowa 77,5 mln – ujawniony znak towarowy House), a wartość opłat licencyjnych w kolejnych 5 latach ma wynosić 280 mln zł.

Spółki Gothals oraz Jaradi podlegają konsolidacji metodą pełną, w związku z czym ostatecznie ujawnione w ich bilansach znaki towarowe nie stanowią aktywów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej. Niemniej jednak przeprowadzone operacje pozwalają na kształtowanie korzystnego obrazu ich jednostkowej sytuacji finansowej (np. w razie konieczności pozyskania dodatkowych źródeł finansowania) oraz – co było ich głównym celem – na uzyskanie określonych korzyści podatkowych dla całej grupy kapitałowej. Zgodnie z raportem bieżącym nr 39/2013 celem polityki grupy LPP było wyodrębnienie „podmiotu, którego zasadniczym przedmiotem działalności jest zarządzanie prawami do znaków towarów (...) przy zachowaniu optymalnej struktury podatkowej”².

Na marginesie prezentowanych rozważań warto wspomnieć, że działania LPP nie pozostały bez odzewu społecznego. Polityka wyprowadzania zysków za granicę i optymalizacja podatkowa były przyczyną zainicjowania bojkotu produktów firmy za pośrednictwem portali społecznościowych pod hasłem „Nie kupuję u oszustów podatkowych!” [Z kraju do rajy, 2014, s. 72-74]. Choć straty

² Mechanizm uzyskiwania korzyści podatkowych został przedstawiony w skrócie na stronie grupy konsultingowej ABC Group: „aport praw majątkowych stanowiących własność intelektualną może być dokonany bezpodatkowo. Podstawą 10-letniej amortyzacji na Cyprze będzie ustalona wartość rynkowa. Co więcej, ze skutkiem od 1 stycznia 2012 roku, parlament cypryjski uchwalił zmiany w prawie podatkowym, mające w sposób szczególny zachęcać inwestorów do lokowania na Cyprze ich praw majątkowych. 80% zysków osiąganych z tego tytułu jest zwolnionych z opodatkowania, co przy 10% podatku korporacyjnym (CIT) na Cyprze oznacza efektywnie 2% opodatkowania generowanych tam dochodów” [www 2]. Aktualna stawka CIT na Cyprze to 12,5%, a po zastosowaniu ulg efektywna stawka podatku to 2,5%.

finansowe poniesione przez grupę LPP nie są znane i być może nie będą znaczące, to spadek zaufania do firmy i jej marek może długofalowo zaszkodzić interesom grupy. Przypadek ten pokazuje, że współczesne przedsiębiorstwa funkcjonują w warunkach silnych zależności ze społecznością, wśród której prowadzą działalność, i stąd konieczne jest respektowanie istniejących powiązań [Maruszewska, 2014, s. 16], a łamanie niepisanej umowy społecznej grozi dotkliwymi konsekwencjami ze strony społeczeństwa.

Podsumowanie

Transakcje dokonywane wewnątrz grupy kapitałowej mogą być wykorzystywane do realizacji celów polityki rachunkowości przedsiębiorstwa. Konsekwencją przeprowadzonych operacji będzie zmiana obrazu sytuacji majątkowo-finansowej prezentowanej w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek grupy kapitałowej. W większości przypadków skutki tych transakcji nie znajdą odzwierciedlenia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jednak możliwe jest takie zastosowanie sekwencji transakcji, które ostatecznie pozwoli na wprowadzenie wytworzonych wewnątrz wartości niematerialnych do skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego. Transakcje wewnątrz grupy kapitałowej mogą być wykorzystywane do zmniejszania obciążeń podatkowych, jednak podmioty muszą liczyć się z możliwymi negatywnymi konsekwencjami społecznymi podejmowanych decyzji.

Literatura

- Buk H., *Identyfikacja jednostek powiązanych dla potrzeb sprawozdawczości finansowej* [w:] H. Buk (red.), *Informacja sprawozdawcza o jednostkach powiązanych według polskich i międzynarodowych standardów rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2011.
- Cebrowska T., *Polityka bilansowa* [w:] T. Cebrowska (red.), *Rachunkowość finansowa i podatkowa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
- Glautier M., Underdown B. (1997), *Accounting Theory and Practice*, Pitman Publishing, London, za: Poniatowska L. (2013), *Rezerwy na zobowiązania jako instrument polityki bilansowej*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 757, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 58, Szczecin.
- Hasik W. (2009), *Rachunkowość kreatywna w warunkach kryzysu* [w:] R. Borowiecki, A. Jaki (red.), *Wyzwania restrukturyzacyjne w obliczu globalnego kryzysu gospodarczego*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie – Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków.

Maruszewska E.W. (2014), *Etyka we współczesnej rachunkowości a wiarygodność informacji w niej tworzonych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice.

Piątek E. (2007), *Polityka bilansowa grupy kapitałowej*, CeDeWu, Warszawa.

Remlein M. (2009), *W poszukiwaniu ładów terminologicznych. Polityka rachunkowości, polityka bilansowa, zasady rachunkowości* [w:] W. Gabrusewicz (red.) *Rachunkowość w teorii i praktyce*, t. 1. *Rachunkowość finansowa*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań.

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330.

Z kraju do rajów. Jako zostać zniechęconym, czyli krótka historia blamażu firmy, która ubiera większość Polaków, „Newsweek”, 13.01.2014.

[www 1] <http://www.inwestor.lpp.com.pl/pl/index.html> (dostęp: 21.03.2014).

[www 2] <http://abcgroupeu.com/blog/optimalizacja-znakow-towarowych/> (dostęp: 21.03.2014).

THE USE OF INTANGIBLE ASSETS IN TRANSACTIONS WITHIN A CAPITAL GROUP FOR ACHIEVING THE BALANCE POLICY OBJECTIVES

Summary: The aim of the article is to present that it is possible to affect financial situation of an entity by intangible assets transactions made within a capital group. The balance policy objectives and intangible assets valuation basis were compendiously described. The author point to the most popular types of transaction on intangibles in a capital group and their impact on the accounting items. A case study of the Polish capital group LPP serves the purpose.

Keywords: intangible assets, capital group, balance policy.